

Schabowy jest zdrowy? Cocina polaca para los españoles

Justyna Oberman

Scenariusz interdyscyplinarnego projektu edukacyjnego do języka hiszpańskiego dla II etapu edukacyjnego (klasy IV–VIII szkoły podstawowej)

opracowany w ramach projektu:

„Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Redakcja merytoryczna: Renata Rychlicka
Redakcja językowa i korekta: Eduexpert sp. z o.o.
Projekt graficzny i projekt okładki: Eduexpert sp. z o.o.
Redakcja techniczna i skład: Eduexpert sp. z o.o.

Weryfikacja i odbiór niniejszej publikacji: Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

w ramach projektu: *Weryfikacja i odbiór zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy*

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

1. Temat projektu

Schabowy jest zdrowy? *Cocina polaca para los españoles.*

2. Osoby prowadzące projekt

2.1. Koordynator:

nauczyciel języka hiszpańskiego.

2.2. Pozostali:

dietetyk lub szkolna pielęgniarka.

3. Ramy czasowe

Projekt trwa sześć tygodni, po jednym spotkaniu na tydzień, w sumie sześć spotkań projektowych oraz dodatkowe spotkanie ewaluacyjne na koniec.

4. Cele ogólne i szczegółowe

4.1. Cele ogólne projektu:

- nabycie i rozwinięcie umiejętności językowych tworzenia i rozumienia komunikatów w języku hiszpańskim;
- poznanie i rozwijanie słownictwa z tematu „moja dieta”, „przygotowanie posiłków”;
- nabycie wiedzy związanej z zasadami komponowania zdrowych posiłków i ich przygotowania;
- nabycie i rozwinięcie kompetencji kluczowych w zakresie: rozumienia i tworzenia informacji, wielojęzyczności, cyfrowych, osobistych, społecznych i w zakresie uczenia się;
- uatrakcyjnienie zajęć języka hiszpańskiego oraz zainspirowanie młodzieży do aktywnego uczestnictwa w projektach.

4.2. Cele szczegółowe projektu

Uczeń/uczestnik projektu potrafi:

- zrozumieć sens tekstu pisanego dotyczącego przygotowania dania kulinarnego i wyjaśnić jego znaczenie po hiszpańsku, używając synonimów i antonimów;
- stworzyć nakazy, zakazy w języku hiszpańskim odnośnie do przeczytanych komunikatów;
- zrozumieć słownictwo związane z jedzeniem, przygotowaniem potraw, jednostkami miar, wyrażeniami ilościowymi;
- zredagować przepis kulinarny i stworzyć tytuł książki kucharskiej;
- wymienić części piramidy żywienia w języku hiszpańskim i zastosować zasady komponowania zdrowych posiłków;
- selekcjonować wiadomości, przedstawiać je innym, wykorzystując do tego odpowiednie narzędzia (komputer, monitor interaktywny, pliki tekstowe, zdjęcia itp.);
- stworzyć quiz internetowy na temat zdrowego odżywiania w języku hiszpańskim;
- stosować strategie komunikacyjne w języku hiszpańskim i polskim;
- stworzyć filmik z działań projektu;
- brać odpowiedzialność za swoje działania indywidualne i grupowe;
- rozwijać umiejętności organizacji pracy przy wykorzystaniu technologii informatycznych;

- kształtować umiejętności negocjacyjne, planowania pracy i komunikacyjne;
- rozwijać swoją kreatywność.

4.2.1. Cele szczegółowe dla uczniów – cele w języku ucznia

- podejmiesz działania grupowe, aby stworzyć miniksiążkę kucharską w wersji elektronicznej w języku hiszpańskim;
- razem z innymi uczniami i nauczycielem stworzysz szkic książki oraz przepisy w języku hiszpańskim;
- wymyślisz tytuł książki kucharskiej w języku hiszpańskim;
- przygotujesz książkę kucharską ze zdjęciami, podzieloną na trzy lub więcej części (np. śniadania, obiady, kolacje);
- przygotujesz quiz internetowy na temat zasad zdrowego żywienia po hiszpańsku;
- nauczysz się planować swoją pracę indywidualną i grupową;
- nauczysz się sporządzać notatki na stronę szkoły i fanpage;
- podzielisz się swoją wiedzą z inną klasą ze szkoły podstawowej, która uczy się języka hiszpańskiego w Polsce;
- stworzysz krótki filmik przy użyciu telefonu komórkowego, który dokumentuje realizację projektu.

5. Treści kształcenia

Scenariusz interdyscyplinarny łączy język hiszpański z różnymi treściami z innych przedmiotów, takich jak język polski, biologia, informatyka. W treściach kształcenia w programie nauczania języka hiszpańskiego dla drugiego etapu edukacyjnego Aliny Konior i Justyny Oberman znajdziemy podpunkty „żywienie”, „nawyki żywieniowe”, „przygotowanie posiłków”, „moja dieta”, do których odnosi się temat tego projektu.

5.1. Język hiszpański. Uczeń:

- poznaje i poszerza słownictwo związane z tematami: żywienie (produkty spożywcze polskie i hiszpańskie, typowe dania kuchni hiszpańskiej i jej składniki, zdrowe dania kuchni polskiej etc.), nawyki żywieniowe (śniadanie, obiad, kolacja, podwieczorek), przygotowanie posiłków (czasowniki *pelar*, *cortar*, *mezclar*, *poner*, *añadir*, *preparar*, *hervir*, *freir*, *batir* itp.), moja dieta (np. białko, węglowodany, cukry, tłuszcze, owoce, warzywa, mięso, ryby, nabiał, ziarna, orzechy, mąki);
- tworzy nakazy, zakazy w języku hiszpańskim;
- rozumie sens krótkich i dłuższych wypowiedzi;
- tworzy wypowiedzi według wzoru;
- tworzy szkic książki, planuje rozdziały (*desayunos*, *comidas*, *cenar*, *postres* etc.);
- tworzy tytuły rozdziałów i nazwy przepisów do książki po hiszpańsku;
- utrwała użycie i formy czasu Presente de Indicativo;
- utrwała użycie trybu rozkazującego przy tworzeniu przepisów kulinarnych.

5.2. Język polski. Uczeń:

- poznaje i utrwała formy redagowania przepisów kulinarnych;
- przygotowuje informacje związane z kuchnią polską i jej wybranymi przepisami;
- bierze udział w dyskusji na temat zasad zdrowego odżywiania i komponowania posiłków;
- potrafi stworzyć plan pracy;

- uczestniczy w spotkaniu z dietetykiem (lub pielęgniarką szkolną), zadaje pytania i formułuje wnioski;
- prowadzi kulturalną dyskusję.

5.3. Biologia. Uczeń:

- poznaje organizm człowieka, układ pokarmowy i odżywianie się;
- uzasadnia konieczność i zasadność stosowania zróżnicowanej diety, dostosowanej do potrzeb organizmu (do wieku, płci, stanu zdrowia, aktywności fizycznej);
- analizuje konsekwencje zdrowotne niewłaściwego odżywiania;
- poznaje piramidę zdrowego żywienia;
- uczy się komponowania zdrowych posiłków;
- wskazuje części składowe każdego posiłku (białka, tłuszcze i węglowodany).

5.4. Informatyka. Uczeń:

- tworzy dokumentację tekstową projektu w programach do edycji tekstów;
- redaguje stworzone przepisy i tworzy książkę w formie e-booka, używając programów Word, OpenOffice Writer, Google doc itp.;
- konwertuje pliki tekstowe na pliki PDF;
- przygotowuje quiz internetowy na temat zdrowego żywienia, używając aplikacji Kahoot czy Quizlet;
- robi filmik dokumentujący przebieg projektu, montuje go, podkłada dźwięk;
- korzysta z zasobów internetowych przy realizacji projektu.

6. Charakterystyka odbiorców

Projekt skierowany jest do tych uczniów klas VII (drugi etap edukacyjny), którzy język hiszpański mają wprowadzony jako pierwszy; może być również zrealizowany w klasach, które mają hiszpański jako drugi język, z uwzględnieniem, że pewne treści należy uprościć lub podać gotowe struktury i zwroty.

Uczniowie trzynastoletni i czternastoletni są bardziej świadomi swojej diety, ale również zaczynają próbować nowych smaków oraz interesować się typami kuchni. Jednocześnie w tym wieku często posiadają własne środki, aby móc kupić coś do jedzenia, nie zawsze ich wybory są przemyślane i zdrowe. Często sięgają po jedzenie typu fast food, nie jedzą warzyw oraz owoców, zaczynają również swoją przygodę z gotowaniem. Na lekcjach poznają hiszpańskie produkty spożywcze oraz różne dania tej kuchni. Nie zawsze słyszeli wcześniej o nich i nie wiedzą, jakie składniki potrzebne są do *gazpacho* czy *paelli*. Niektórzy w tym wieku posiadają pewne umiejętności kulinarne, a inni jeszcze nie. W tym projekcie będą mieli możliwość spojrzenia na sztukę kulinarną z innej strony. Będą musieli zastanowić się, jakie są zdrowe i typowe dania kuchni polskiej, co jest w niej najlepsze i zaprezentować wybrane polskie przepisy po hiszpańsku. Ponadto poznają zdrowe produkty spożywcze polskie i hiszpańskie, zasady komponowania zdrowych posiłków.

6.1. Typ szkoły

Szkoła podstawowa.

6.2. Wiek uczniów

13–14 lat.

6.3. Klasa

VII szkoły podstawowej.

6.4. Zróżnicowanie potrzeb i umiejętności

Uczestnikami projektu są wszyscy uczniowie z oddziału klasowego, również uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE). Każdy odnajdzie się w działaniach projektowych. Jeżeli w grupie jest uczeń np. z autyzmem lub spektrum autyzmu, to zaproponowane formy kontraktu, jak i plan pracy są adekwatne do jego potrzeb, ponieważ mają krótką, zwięzłą formę i napisane są prostym językiem. Współpraca z grupą, w której znajduje się uczeń ze SPE, jest dużym wsparciem i pomocą, np. w zrozumieniu słownictwa czy jakiejś konstrukcji gramatycznej. W przypadku ucznia z dysgrafią, może on podczas realizacji zadań projektowych korzystać z komputera lub wcielić się w rolę grupowego redaktora treści cyfrowych, co dodatkowo wpływa na niego motywująco i podnosi samoocenę. Nauczyciel ma zwracać uwagę na to, aby uczestnicy grupy, którzy posiadają większe zdolności, pomagali uczniom z trudnościami. Materiały wykorzystane w projekcie mają być dostosowane do potrzeb wszystkich uczniów.

6.5. Inne cechy odbiorów

Odbiorcami projektu są wszyscy uczniowie w danej klasie, również o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych oraz o różnych umiejętnościach. Uczeń angażuje się w dany obszar, interesujący dla niego i dzięki temu rozwija swoje kompetencje językowe, jak również społeczne. Staje się odpowiedzialny za swój proces poznawczy. Dzięki zastosowaniu w projekcie pracy w stałej grupie, uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi ma możliwość sprawdzenia się w różnych rolach. Przykładem może być funkcja grupowego copywritera, którą pełni uczeń niedosłyszający, który redaguje przepisy na komputerze, nanosi poprawki i tworzy plan graficzny e-booka – uczeń przepisuje przygotowany tekst. Wykorzystując swoje mocne strony, ma odpowiedzialną i ważną rolę w grupie, co daje mu pozytywne wsparcie i poczucie akceptacji i zrozumienia.

7. Formy i metody realizacji projektu

Proponowany projekt jest realizowany metodą projektu, która jest wykorzystywana do wielu działań. Korzystając z niej, uczniowie mogą wyodrębnić i zdefiniować tytuł tworzonej książki kucharskiej, zgromadzić potrzebne do jej stworzenia informacje, a także redagować własne przepisy. Rozwiązują konkretne problemy i zadania językowe, bazując na posiadanej wiedzy, umiejętnościach oraz kompetencjach społecznych i osobistych. Podczas realizacji projektu główną formą będzie praca w grupach, co ułatwi doskonalenie kompetencji kluczowych uczniów, m.in. społecznych. Przy niektórych aktywnościach uczeń będzie pracował samodzielnie, w małych grupach lub w parach.

Uczestnicy będą również pracowali nad materiałem przy wykorzystaniu technologii komputerowych. Projekt jest możliwy do całkowitej realizacji w trybie zdalnym. Nauczyciel może udostępniać uczniom materiały online oraz stworzyć wirtualną tablicę, gdzie wszystkie zadania będą wspólnie zamieszczane, również kontrakt i plany pracy. Uczestnicy mogą spotykać się na zajęciach poprzez platformy do spotkań zdalnych.

Ponadto redagowanie książki kucharskiej dla Hiszpanów, przeprowadzenie quizu i realizacja filmiku odbywać się mogą w formie zdalnej. W projekcie mają zastosowanie również inne metody:

- metoda komunikacyjna: język hiszpański jest wykorzystywany jako język komunikacji podczas realizacji projektu i pracy grupowej na każdych zajęciach;
- podejście AICLE (od hiszp. *Aprendizaje Integrado de Contenidos y Lenguas Extranjeras*): język hiszpański wykorzystywany jest do nauczania innych treści przedmiotowych, w projekcie uczeń wyszukuje i przetwarza potrzebne informacje w źródłach hiszpańskojęzycznych, które prowadzą do przyrostu wiedzy językowej;
- metoda gramatyczno-tłumaczeniowa: użyta w celu analizy i tłumaczenia treści przepisów kulinarnych, a także do tworzenia własnych przepisów;
- metody informacyjne: pogadanka, rozmowa kierowana, dyskusja, opis, praca z tekstem;
- metody aktywizujące: mapa myśli, burza mózgów, rybi szkielet; zastosowane w celu uporządkowania potrzebnego do projektu słownictwa oraz uzgodnienia planowanych treści przy tworzeniu książki kucharskiej;
- metoda LDL (od niem. *lernen durch lehren* – uczenie przez nauczanie): uczniowie pomagają sobie, uczą się od siebie wzajemnie, a nauczyciel kieruje tak pracą grupy, aby uczniowie szukali pomocy u siebie.

8. Sposób realizacji projektu edukacyjnego

8.1. Zajęcia nr 1 (długość – 1-2 godziny lekcyjne). Zainicjowanie projektu, zapoznanie uczestników z celami

Projekt przeznaczony jest do realizacji w ramach zajęć lekcyjnych. Może być również zrealizowany na lekcjach dodatkowych, np. zajęcia mogłyby odbywać się raz w tygodniu, a termin ich realizacji powinien być dopasowany do możliwości wszystkich uczniów.

Uczestnicy na pierwszych zajęciach zapoznają się z tytułem, zakresem tematycznym, a także słownictwem kluczowym, czyli nazwami produktów żywnościowych w języku hiszpańskim, nazwami podstawowych posiłków, dań i ich składników, czasowników dotyczących tworzenia przepisów kulinarnych. Do tego celu nauczyciel może użyć podręcznika do nauki hiszpańskiego, który jest wykorzystywany na lekcjach. Może też zrealizować wskazany materiał leksykalny w formie mapy myśli na tablicy. Następnie koordynator zabiera wszystkich uczniów do biblioteki szkolnej, gdzie mają za zadanie znaleźć materiały dotyczące żywienia, zdrowej diety, odżywiania, komponowania posiłków.

Komentarz metodyczny: nauczyciel przed realizacją zadania musi sprawdzić zasoby biblioteki szkolnej. Jeśli nie ma książek o podobnej tematyce w języku hiszpańskim, może samodzielnie przygotować kilka zdjęć, książek, e-booków związanych z tematami kulinarnymi, np. przykładowymi daniami kuchni hiszpańskiej, piramidą żywienia, rozpocząć dyskusję po hiszpańsku od prezentacji materiału wizualnego. Korzystając z zasobów szkolnych, można również przeprowadzić pierwsze zajęcia w pracowni komputerowej i poprosić uczniów o odnalezienie kilku przykładów materiałów, np. e-booków związanych z żywieniem na hiszpańskojęzycznych stronach internetowych – z wykorzystaniem metody AICLE. W takiej formie przedstawione zajęcia jak najbardziej można realizować w formie zdalnej.

Po zakończeniu poszukiwań nauczyciel prowadzi z uczniami rozmowę w języku hiszpańskim na temat tego, co to jest żywienie, przepis kulinarny, pyta uczniów, czy znają i próbowali różnych kuchni świata. Uczestnicy, którzy nie posiadają takiego zasobu słownictwa, aby prowadzić swobodną rozmowę, mogą liczyć na pomoc innych, stosując metodę LDL (uczenia się przez nauczanie). Również sam nauczyciel może pomóc uczniowi w wyrażeniu po hiszpańsku tego, co myśli po polsku. Uczniowie całą klasą analizują zgromadzone materiały, czy są wśród nich jakieś książki kucharskie, z jakich treści składa się taka książka, czy znają zasady zdrowego odżywiania, jak powinniśmy komponować posiłki. Po rozmowie nauczyciel wyjaśnia uczniom, jaki jest cel projektu, w którym będą uczestniczyć; zapoznają się z głównym zadaniem projektowym: stworzyć miniksiążkę kucharską w wersji elektronicznej, wymyślić jej tytuł oraz stworzyć zestaw przepisów w języku hiszpańskim. Po przedstawieniu zadania projektowego nauczyciel odpowiada na wszystkie pytania uczniów. Zadaje pracę domową – przemyślenie, jak stworzyć plan pracy, który doprowadzi do zrealizowania zaprezentowanego celu. Nauczyciel podsumowuje pierwsze zajęcia i wykonuje kilka zdjęć dokumentujących spotkanie.

8.2. Zajęcia nr 2 (długość – 1 godzina lekcyjna). Sporządzenie kontraktu projektu, stworzenie *plano de trabajo*

Na drugich zajęciach projektowych nauczyciel koordynujący proponuje uczniom sporządzenie wspólnego kontraktu. Tłumaczy, co to jest *contrato de proyecto*. Wspólnie z uczniami wybiera obowiązujące zasady i tworzy *contrato* w języku hiszpańskim na dużym arkuszu papieru. Nauczyciel może wykorzystać podany przykład kontraktu (dostępny w języku polskim i hiszpańskim). Po jego spisaniu wszyscy uczestnicy go podpisują i umieszczają w widocznym miejscu w pracowni. W nagrodę za spisanie dokumentu nauczyciel częstuje wszystkich cukierkami, a gdy już je otrzymają (drogą losowania), informuje uczniów, że właśnie utworzyły się cukierkowe czteroosobowe grupy projektowe.

Komentarz metodyczny: zaproponowana forma podziału sprawia, że grupa nie orientuje się, że nauczyciel go dokonuje, dopiero po informacji uczniowie szukają swoich grup z takim samym cukierkiem. Element zaskoczenia i drobny poczęstunek sprawiają, że uczniowie są pozytywnie nastawieni do utworzonej grupy. Nauczyciel przygotowuje wcześniej cukierki, które są odpowiednio podzielone (wielokrotność czwórki).

Następnie nauczyciel informuje uczniów o jednym z celów projektu, stworzeniu filmu dokumentującego pracę całego zespołu. Na każdych zajęciach jedna grupa ma za zadanie zrobić kilka zdjęć całej pracującej grupie i nagrać krótkie wideo, materiały posłużą do dokumentacji projektu oraz filmiku końcowego. W dalszej kolejności nauczyciel proponuje, aby uczniowie w swoich wylosowanych zespołach stworzyli harmonogram prac związanych ze stworzeniem cyfrowej książki kucharskiej w języku hiszpańskim. Takie narzędzie będzie stosowane do monitorowania pracy i aktywności. Nauczyciel przypomina, że *plano de trabajo* można spisywać używając czasu Presente de Indicativo, np. w pierwszej osobie liczby pojedynczej *yo*, a nie tylko w bezokoliczniku. Powtarza ustnie z uczniami odmianę czasowników w czasie Presente. Uczniowie w grupach zastanawiają się, jakie działania powinny po sobie następować, przygotowują pomysły, wypisują je na kartce po hiszpańsku, a po skończonej pracy grupowej zbierają w jeden główny plan na dużym arkuszu papieru lub na tablicy. Uczniowie opracowują

plan w języku hiszpańskim. Każdy z uczestników przepisuje go na własną kartkę i tworzy obok tabelkę *autoevaluación* do zaznaczania, czy i kiedy realizował dane zadanie. Wymagający tego uczniowie ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi mogą otrzymać gotowy plan pracy, gdzie zaproponowano użycie bezkolicznika, ale również można zachęcić takiego ucznia do tworzenia treści używając *Presente de Indicativo* (przykładowy *plano de trabajo* pojawi się dalej, składa się również z części *autoevaluación* i będzie służył do samooceny w trakcie i po zrealizowaniu projektu). Na koniec nauczyciel zadaje grupom pracę domową – pomyśleć w domu, jaki tytuł mogłaby nosić taka książka kucharska dla Hiszpanów, każda grupa może zgłosić dwie nazwy. Docelowo tytuł uczniowie będą wybierać na piątych zajęciach. Nauczyciel podsumowuje drugie zajęcia.

8.3. Zajęcia nr 3 (długość – 1-2 godziny lekcyjne). Spotkanie projektowe z dietetykiem (lub pielęgniarką szkolną), poznanie piramidy żywienia i zasad komponowania posiłków

Trzecie zajęcia projektowe należy przeprowadzić w miejscu przeznaczonym na wykłady i spotkania w szkole. Nauczyciel otwiera spotkanie w języku polskim i hiszpańskim, aby każdy uczeń miał szansę w pełni zrozumieć wypowiedź; prezentuje cel spotkania (poznanie części piramidy zdrowego żywienia oraz zasad komponowania zdrowych posiłków), przedstawia zaproszoną na to spotkanie osobę (dietetyka szkolnego lub pielęgniarkę szkolną), rozdaje uczniom kartę pracy w języku hiszpańskim (załączona do scenariusza), która przedstawia piramidę żywienia do uzupełnienia podczas spotkania.

Uczniowie ze SPE mogą otrzymać zmodyfikowane materiały, np. karty z podanym do wyboru słownictwem do uzupełnienia. Uczniowie wprawdzie słuchają wykładu po polsku, ale karta pracy jest w języku projektu, więc wykonują ćwiczenia tłumaczeniowe, korzystając z metody gramatyczno-tłumaczeniowej oraz współpracują w grupie, co daje wsparcie uczniom o niższym poziomie leksykalnym. W trakcie nauczyciel sprawdza, czy uczniowie uzupełniają piramidę na bieżąco i jak przebiega praca. Po zakończeniu wykładu dziękuje osobie przedstawiającej i sprawdza w języku hiszpańskim z uczniami, jak powinna wyglądać taka piramida oraz jakie zasady komponowania zdrowych posiłków zapamiętali. Koordynator podaje odpowiedzi do karty pracy, podsumowuje trzecie zajęcia po hiszpańsku, zachęca uczniów do zaznaczenia w planach pracy zrealizowania części zadań.

8.4. Zajęcia nr 4 (długość – 1 godzina lekcyjna). Przygotowanie szkicu książki, zebranie pomysłów na przepisy do książki, szukanie zdjęć

Czwarte zajęcia można przeprowadzić w pracowni komputerowej w szkole. Koordynator pyta uczniów po hiszpańsku, jak wygląda przepis kulinarny i zapisuje pomysły grup na tablicy. Razem z nimi ustala szablon, który posłuży do tworzenia przepisów. Może składać się z następujących części:

- przepis po hiszpańsku i po polsku (składniki, czas przygotowania, sposób przygotowania), zdjęcie potrawy, ciekawostka lub anegdota związana z potrawą;
- jednolity format wszystkich przepisów grup, np. czcionka Calibri, liczba słów w przepisie od 70 do 150;
- zdjęcia do przepisu określonego formatu, maksymalnie dwa.

Następnie uczniowie w swoich grupach szukają w internecie pomysłów na zdrowe dania kuchni polskiej oraz zbierają pomysły, które mogłyby się znaleźć w książce. Nauczyciel informuje, że każda grupa ma za zadanie stworzyć trzy przepisy kulinarne dotyczące dań polskich, np. śniadania, obiadu i kolacji czy deseru. Odmiennym wariantem może być zaproponowanie innego układu książki; uczniowie mogą stworzyć książkę tylko o obiadach, przekąskach, daniach świątecznych itp. Po dokonaniu wyboru szablonu i przepisów szukają zdjęć potraw, których mogą użyć w projekcie, korzystając z banku bezpłatnych zdjęć, np. ze strony istockphoto.com. Nauczyciel proponuje zrobienie minisłownika z konkretnymi środkami językowymi, które będą wykorzystane w przepisach, np.: *pelar las patatas, cortar la cebolla, cocer las verduras, trocear los tomates, mezclar los ingredientes, batir los huevos, meter en el horno* etc. Po wykonaniu słowników grupy zaznaczają aktywność w swoich *plano de trabajo*, a nauczyciel podsumowuje zajęcia.

8.5. Zajęcia nr 5 (długość – 2 godziny lekcyjne). Tworzenie przepisów, wybór tytułu, wykonanie quizu o zdrowym żywieniu

Piąte zajęcia należy prowadzić w pracowni komputerowej. Nauczyciel rozpoczyna od przypomnienia, że uczniowie mają już wybrane przepisy, które będą opracowywać, ale nie mają tytułu książki. Zachęca do przeprowadzenia w swoich grupach burzy mózgów na temat tego, jaki tytuł może mieć ich książka. Wyłonienie tytułu nastąpi w wyniku głosowania. Każda grupa może zgłosić do głosowania maksymalnie dwa tytuły. Nauczyciel wypisuje zaproponowane przez uczniów tytuły na tablicy. Uczniowie wybierają tytuł, który się im najbardziej podoba, poprzez głosowanie. Tytuł z największą liczbą głosów wygrywa. Następnie uczniowie przechodzą do tworzenia przepisów. Nauczyciel proponuje konkretne struktury do wykorzystania przy tworzeniu przepisów, utrwała z uczniami formy trybu rozkazującego *na tú y usted* czasowników, które uczniowie utrwalili na wcześniejszych zajęciach, dotyczące przygotowania potraw. Każda grupa przystępuje do tworzenia swoich przepisów; nauczyciel obserwuje, pomaga uczniom z trudnościami oraz, w razie potrzeby naprowadza na rozwiązania.

Po zakończeniu tej części koordynator utrwała z uczniami konstrukcje pytające, które mają wykorzystać przy tworzeniu pytań do quizu. Każda grupa jest zobowiązana utworzyć cztery pytania wraz z poprawną odpowiedzią i dwiema-trzema błędnymi do wyboru. Nauczyciel weryfikuje poprawność gramatyczną i merytoryczną pytań. Następnie uczniowie, którzy są w grupach odpowiedzialni za edycję tekstów, tworzą quiz językowy na platformie online (online Quizcreator, Kahoot, Quizlet), a reszta grupy pomaga, sprawdza poprawność językową wprowadzonych informacji. Po wykonaniu quizu należy przeprowadzić próbę wykonania go z pomocą kilku telefonów uczniów i jeśli coś nie zadziałało, poprawić błędy. Każdy z uczniów w grupie, jeśli chce może wpisać swoje pytanie samodzielnie na platformie.

Komentarz metodyczny: warto przypomnieć, że nauczyciel może zmodyfikować to zadanie i przyporządkować dwie-trzy grupy do przygotowania quizu językowego, a resztę grup do przepisów kulinarnych. W takim układzie nauczyciel podczas utrwalania struktur językowych używanych w przepisach kulinarnych powtarza również wyrażenia pytające. W przypadku pracy z uczniem zdolnym, można poprosić go, aby czuwał nad poprawnością językową różnych grup i pomagał innym w realizowaniu zadań. Nauczyciel sprawdza wykonanie zadań przez grupy i po ich zakończeniu podsumowuje zajęcia, przypomina o uzupełnieniu autoewaluacji.

8.6. Zajęcia nr 6 (długość – 1-2 godziny lekcyjne). Skończyć książkę, zmontować filmik, przeprowadzić quiz w innej klasie

Na ostatnich zajęciach nauczyciel przydziela role dla grup; każda z nich jest odpowiedzialna za konkretne działanie. Dwie grupy mają za zadanie skończyć książkę z przepisami, zredagować ją, sprawdzić, czy jest czytelna, kompletna, estetyczna i dać ją do sprawdzenia nauczycielowi. Jeśli nie ma tam żadnych błędów merytorycznych, to uczniowie tworzą jeden plik, zamieszczają go w przestrzeni internetowej i generują kod do pobrania e-booka. Nie ma konieczności drukowania danej książki, gdyż jest ona w formie e-booka i każdy zainteresowany może mieć dostęp do publikacji elektronicznej i jeśli ma taką potrzebę, może ją wydrukować sam. Jest to kwestia wyboru uczestników.

Kolejne grupy mają za zadanie zebrać wszystkie materiały foto i wideo od uczniów, zmontować filmik *cortometraje*, który przedstawia realizację projektu na poszczególnych zajęciach. Uczniowie na początku filmiku mogą umieścić tytuł projektu, a pod koniec zdjęcie efektu końcowego. Warto, aby takie zajęcia odbywały się w pracowni komputerowej ze swobodnym dostępem do sprzętu oraz internetu. Ostatnia grupa uczestniczy w zajęciach innej klasy z językiem hiszpańskim; przeprowadza w tej klasie quiz językowy na temat zdrowego żywienia. Koordynator wcześniej ustala możliwość przeprowadzenia takiego quizu w innej wybranej klasie VII i uprzedza tę klasę, że będą uczestniczyć w quizie dotyczącym tematyki zdrowego żywienia po hiszpańsku. Na takim spotkaniu wybrana grupa uczniów opowiada krótko, w jakim projekcie biorą udział i co mieli za zadanie zrobić, przeprowadza sam quiz. Osobie, która uzyska największą liczbę punktów należy wręczyć dyplom pamiątkowy. Nauczyciel podsumowuje szóste zajęcia i zaprasza na spotkanie ewaluacyjne.

8.7. Publiczna prezentacja efektów projektu oraz ewaluacja

Prezentację projektu warto zaplanować w uroczystej formie i zaprosić na takie spotkanie gości, np. rodziców uczniów, innych nauczycieli czy dyrektora szkoły. Spotkanie kończące projekt należy przeprowadzić po zajęciach lekcyjnych, aby jak najwięcej osób mogło w nim uczestniczyć. Jeśli nie wszyscy uczniowie będą mogli być obecni po zajęciach, np. z powodu problemu z dowozem, należy zajęcia przeprowadzić w czasie zajęć szkolnych. Gdy warunki pozwolą, można zaaranżować przestrzeń w formie dużego nakrytego obrusem stołu, nawiązującego do tematu przewodniego projektu oraz poprosić uczniów o przygotowanie drobnego poczęstunku, kawy i herbaty (grupy uczniów mogłyby przygotować danie na podstawie stworzonej książki kucharskiej, może to być np. deser). Koordynator oraz uczestnicy wspólnie podsumowują projekt w formie rozmowy przy stole. Nauczyciel stara się mówić do uczniów po hiszpańsku, aby podkreślić nadrzędny cel, używając języka hiszpańskiego, może tłumaczyć pojedyncze zdania lub zwroty, aby wszyscy zrozumieli. Następnie zostaje zaprezentowany filmik z realizacji projektu. Na koniec wszyscy uczniowie otrzymują dyplomy uczestnictwa.

Ewaluację należy zaplanować w obrębie grupy bezpośrednio uczestniczącej w projekcie, np. na godzinie wychowawczej danej klasy. Uczniowie na takie spotkanie przynoszą swój *plano de trabajo*, ponieważ na jego podstawie również dokonują ewaluacji projektu. Nauczyciel rozmawia z uczniami o projekcie i prosi o wypełnienie ankiety ewaluacyjnej. Wracają również do planu pracy, na tej podstawie uczestnicy

mogą przeanalizować swój udział w projekcie. Jeśli któryś z uczniów nie uzupełnił jeszcze całej rubryki *autoevaluación*, to ma na to czas właśnie w tym momencie. Nauczyciel po przeprowadzeniu ewaluacji wśród uczniów, sam, na podstawie ankiety, sprawdza, w jakim stopniu osiągnął w projekcie zamierzone cele.

9. Propozycja kontraktu

Poniżej została przedstawiona propozycja kontraktu dotycząca wszystkich uczestników projektu. Jego części mogą być ustalane wspólnie z uczestnikami, aby zmotywować ich do przestrzegania zasad. Kontrakt ma ciekawą formę karty dań, nawiązującą do tematu. Przykładowy kontrakt jest w języku hiszpańskim, może zawierać następujące informacje:

CARTA DE CONTRATO

PRIMER PLATO

Fecha del inicio:

Título del proyecto: Schabowy jest zdrowy?

Cocina polaca para los españoles.

Participantes: los alumnos de la clase 7 de primaria

Duración del proyecto: 6 semanas

Coordinador del proyecto: profesor de español

SEGUNDO PLATO

Objetivos del proyecto: crear un libro de cocina en español en versión de eBook

Tema del proyecto: Mi dieta y preparación de los platos

POSTRE

Todos los participantes se comprometan a:

- *realizar las tareas con compromiso,*
- *ser preciso,*
- *trabajar con otros,*
- *ayudar a los demás,*
- *respetar a los demás,*
- *compartir su conocimiento con otros participantes,*
- *intentar estar presente en las clases.*

BEBIDAS

Firma del coordinador:

Firmas de los estudiantes:

KARTA KONTRAKTU

PIERWSZE DANIE

Data projektu:

Tytuł projektu: Schabowy jest zdrowy? Cocina polaca para los españoles.

Uczestnicy: uczniowie klasy VII szkoły podstawowej

Czas trwania projektu: 6 tygodni

Koordinator projektu: nauczyciel języka hiszpańskiego

DRUGIE DANIE

Główny cel projektu: stworzenie książki kulinarnej w języku hiszpańskim w wersji e-booka

Temat projektu: Moja dieta i przygotowanie potraw

DESER

Wszyscy uczestnicy zobowiązują się:

- wykonywać zadania z zaangażowaniem,
- pracować dokładnie,
- współpracować z innymi,
- udzielać pomocy innym,
- szanować innych,
- dzielić się swoją wiedzą z innymi uczestnikami,
- starać się być obecnym na zajęciach.

NAPOJE

Podpis koordynatora:

Podpisy uczniów:

10. Ocenianie

Ocenianie uczestników projektu może odbywać się w trakcie trwania projektu oraz po jego zakończeniu. Nauczyciel koordynator ma wiele obszarów, które może ocenić:

- aktywność i zaangażowanie uczniów w projekt, ocena od 4 do 6;
- poprawność językową wykonywanych zadań projektowych, ocena od 4 do 6;
- efekt końcowy w postaci stworzonego przepisu/pytań do quizu/przeprowadzenie quizu/uzupełnienia piramidy żywienia, ocena od 4 do 6.

Interesującą formą, która może zostać użyta do samooceny jest zaproponowana tabela *autoevaluación*, służy do monitorowania postępu pracy uczniów, jest bardzo dobrym zapisem realizacji i terminowości działań. Uczestnicy spotkali się z nią pierwszy raz na drugich zajęciach projektowych, samodzielnie po danym zadaniu zaznaczali, czy zrealizowali je i w jaki sposób, z opóźnieniem czy na czas. Uczeń od razu dostawał informację od siebie samego, jak radził sobie w projekcie i sam oceniał swoje dokonania. Na spotkaniu ewaluacyjnym nauczyciel prosi uczniów, aby podliczyli swoją sumę punktów ze wszystkich aktywności w projekcie stawiając punkty za:

- *hecho a tiempo* – 3 punkty;
- *hecho con retraso* – 2 punkty;
- *no hecho* – 0 punktów.

Następnie podaje punktację projektową do wystawienia sobie samemu oceny za projekt:

- 70–100% – ocena celująca;
- 35–69% – ocena bardzo dobra;
- 0–34% – ocena dobra.

Potem nauczyciel ma wgląd we wszystkie *plano de trabajo* i na ich podstawie, jak i samooceny ucznia, wystawia pozytywne oceny z projektu. Nauczyciel, oceniając uczniów ze SPE, zawsze bierze pod uwagę możliwości danego ucznia i ocenia jego postępy oraz włożony wysiłek. W przypadku oceniania ucznia np. z dysgrafią, nauczyciel sprawdza wiedzę, a ocenianie pracy pisemnej może odbywać się w formie ustnej, np. można uczestnika poprosić o odczytanie określonych treści. W danym projekcie uczniowie używają komputerów do tworzenia zadań i przepisów, więc uczeń z dysgrafią czuje, że nauczyciel ocenia go za wkład pracy, a nie za to, jak pisze. W przypadku oceniania osiągnięć ucznia z wadą słuchu, należy szczególnie doceniać własną aktywność i wkład pracy, umożliwić pracę na komputerze oraz ocenić systematyczność, dokładność i zaangażowanie.

11. Ewaluacja

Ankieta ewaluacyjna do uzupełnienia dla uczniów po zakończeniu projektu na ostatnim spotkaniu ewaluacyjnym ocenia pomysł i przeprowadzenie samego projektu. Dodatkowo do ewaluacji posłużył *plan de trabajo*, uzupełniany na bieżąco, tam uczeń (poprzez samoocenę) zaznaczał, jakie zadania wykonał i w jakim stopniu nabył podane umiejętności:

Aspekty pracy grupowej w projekcie:

- Jestem zadowolony(-a) ze współpracy w grupie. (1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6)
- Dzieliłem(-am) się wiedzą z innymi. (1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6)
- Komunikacja w grupie była dobra. (1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6)
- Odnosiłem(-am) się kulturalnie i z szacunkiem do innych. (1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6)

Aspekty pracy indywidualnej w projekcie:

- Podniosłem(-am) umiejętności językowe w zakresie rozumienia i tworzenia przepisów po hiszpańsku. (1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6)
- Podniosłem(-am) umiejętności językowe w zakresie znajomości zagadnień leksykalnych związanych z jedzeniem i zdrowym trybem życia. (1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6)
- Potrafię samodzielnie napisać przepis kulinarny w języku hiszpańskim. (1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6)
- Uczestniczyłem(-am) w zajęciach regularnie. (1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6)
- Jestem zadowolony(-a) z uczestnictwa w projekcie. (1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6)
- Projekt spełnił moje oczekiwania. (1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6)
- Poznałem(-am) nowe narzędzia informatyczne. (1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6)
- Wykonywałem(-am) zadania terminowo. (1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6)
- Jestem zainteresowany(-a) udziałem w innym projekcie. (1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6)

Przykłady pytań do ankiety ewaluacyjnej dla nauczyciela, które mają ocenić przeprowadzone przez niego zajęcia. Nauczyciel może sam tworzyć pytania dotyczące treści projektu, metod pracy oraz atmosfery na zajęciach.

- Czy zrealizowałem postawione cele projektu?
- Skąd wiem, w jakim stopniu zostały zrealizowane?
- Czy zastosowane metody w projekcie pomogły moim uczniom zrealizować cele? W jakim stopniu?
- Czy atmosfera na zajęciach sprzyjała podnoszeniu umiejętności językowych uczniów?
- Jak mógłbym polepszyć atmosferę na zajęciach?
- Czy jestem zadowolony z realizacji projektu?

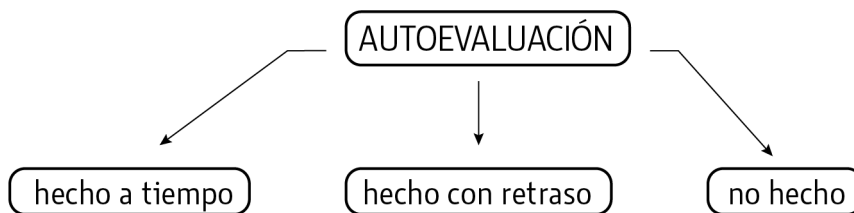
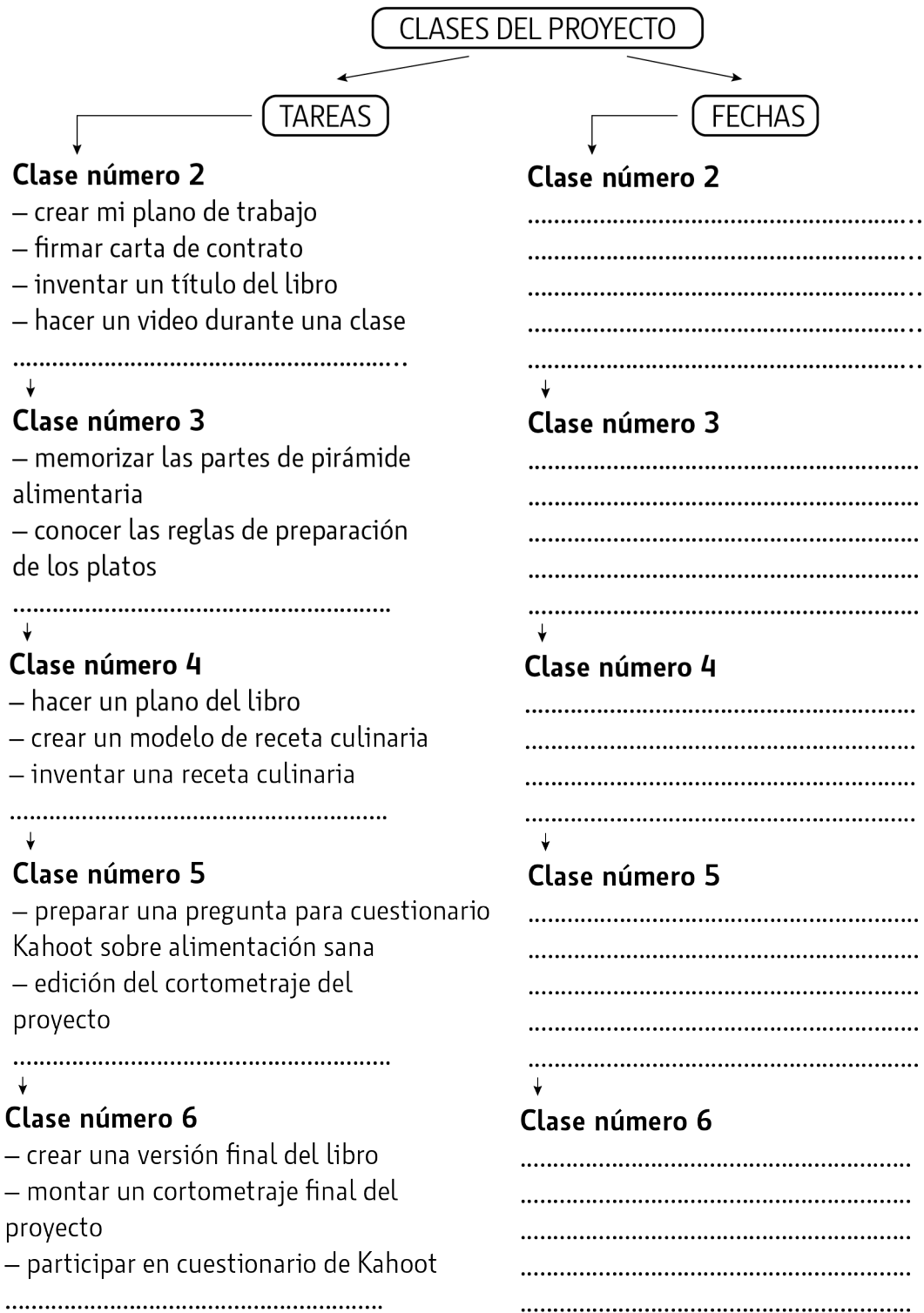
12. Materiały pomocnicze i komentarz metodyczny

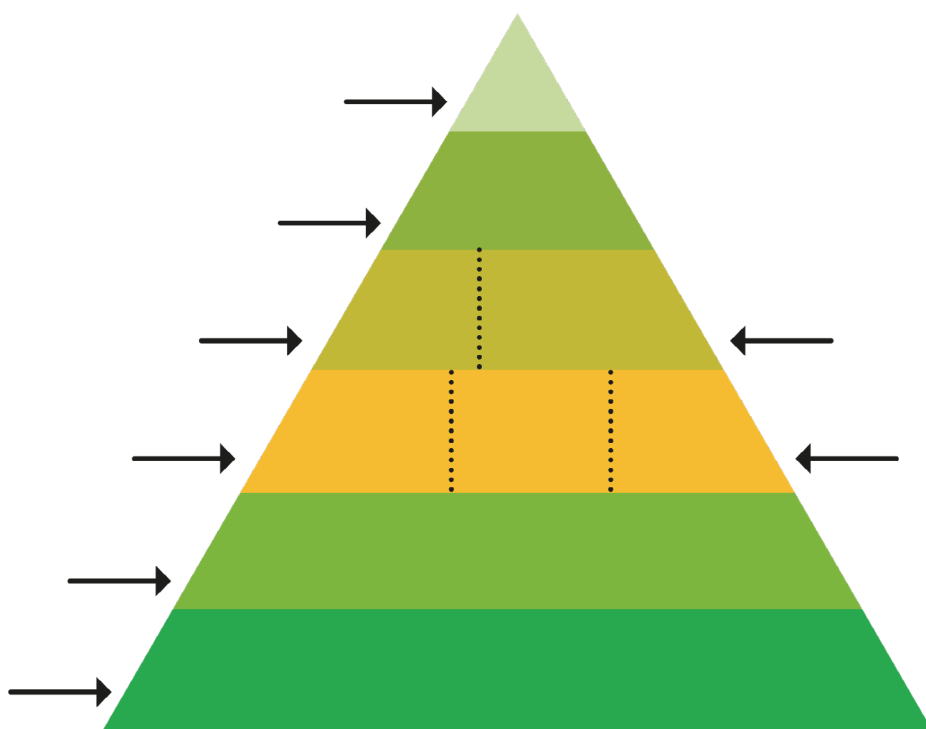
Przykładowe karty pracy do poszczególnych aktywności projektowych:

- plan pracy do rozdania uczniom na drugich zajęciach, mogą uzupełnić go według podanego wzoru, dopisać swoje propozycje lub można go wykorzystać jako przykład (uczniom mającym trudności z językiem hiszpańskim warto pozwolić stworzyć plan po polsku i po hiszpańsku);
- karta pracy z piramidą zdrowego żywienia do uzupełniania podczas spotkania z dietetykiem lub pielęgniarką szkolną, to przykładowa piramida do uzupełnienia; podany jest również przykład uzupełnienia w treści leksykalne piramidy, koordynator ma świadomość, że uzupełnienie piramidy ma formę rozwiązania otwartego, gdyż każdy z uczniów dysponuje różnym zasobem słownictwa; w momencie sprawdzania rozwiązań nauczyciel sprawdza, czy dane produkty żywnościowe zostały umieszczone w odpowiednich kategoriach oraz podaje przykładowe rozwiązanie.

Pozostałe komentarze metodyczne zostały zamieszczone w opisach poszczególnych zajęć projektowych.

MI PLANO DE TRABAJO

Pirámide de alimentos saludables (Piramida żywienia – schemat)

Źródło: oprac. Eduexpert sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Pirámide de alimentos saludables (Piramida żywienia)

Źródło: oprac. Eduexpert sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

13. Bibliografia

Elert E., Wenda A., b.r., [Praca metodą projektu](#) (PDF, 2,1 MB; dostęp 15.07.2022).

Konior A., Oberman J., 2022, *Creando de nuevo. Poradnik metodyczny do programu nauczania języka hiszpańskiego dla II etapu edukacyjnego, wprowadzanego jako I język obcy w klasach IV–VIII SP oraz jako II język obcy w klasach VII–VIII SP*, Warszawa: ORE.

Konior A., Oberman J., 2022, *Creando de nuevo. Program nauczania języka hiszpańskiego dla II etapu edukacyjnego, wprowadzanego jako I język obcy w klasach IV–VIII SP oraz jako II język obcy w klasach VII–VIII SP*, Warszawa: ORE.

Justyna Oberman – absolwentka filologii hiszpańskiej i pedagogiki kulturoznawczej. Od 12 lat pracuje aktywnie jako nauczyciel języka hiszpańskiego. Swoją warsztat pracy wzbogaca realizacją międzynarodowych projektów edukacyjnych. Interesuje się problematyką neurolingwistyki w nauczaniu, a także zagadnieniami związanymi z wykorzystaniem kultury i sztuki w praktycznej nauce języka obcego. Specjalizuje się w metodyce nauczania języka hiszpańskiego.